

פרשת וירא – שלישי

יט ^(א) וַיְבֹאוּ שְׁנֵי הַמַּלְאָכִים

סְדֻמָּה בַּעֲרֵב וְלוֹט יִשְׁבַּב
בְּשַׁעַר־סְדֹם וַיְרֹא־לוֹם וַיִּקָּם
לִקְרֹאתָם וַיִּשְׁתַּחֲוּ אַפְּיָם
אֶרְצָה:

רש"י א : המלאכים. ולהלן קראם "אנשים", כשהיתה שכנה עמם קראם "אנשים", דבר אחר: אצל אברהם שכחו גדול, והיו המלאכים תדרינו אצלו כאנשים קראם "אנשים" ואצל לוט קראם: "מלאכים": בערב. וכי כל כך שהו המלאכים מחברון לסדום אלא מלאכי רחמים היו וממתינים שמא יוכל אברהם ללמד עליהם סגוריא: ולוט ישב בשער סדום. ישב כתיב אותו היום מנוחו שופט עליהם (בראשית רבה): וירא לוט וגו'. מבית אברהם למד לחזר על האורחים:

ב וַאֲמַר בְּכֵעָז כְּעַן רְבוּנִי, זורו כען לבית עבדכון וביתו ואסחו רגליכון, ותקדמיון, ותהכוןן לאורחכון; ואמרו לא, אלהיו ברחובא גבית.

(ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה נֶאֱדָרְנִי סוּרוּ
נָא אֶל־בֵּית עַבְדְּכֶם וְלִינוּ
וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם וְהִשְׁכַּמְתֶּם
וְהִלַּכְתֶּם לְדֶרֶכְכֶם וַיֹּאמְרוּ
לֹא כִּי בָרְחוּב נָלִין:

ג וַאֲתָקִיף בַּהּוֹן לַחֲדָא וְזִרוּ לִוְתִּיָּה, ועאלו לבייתה; ובעבד להון משתא, ופטיר אפא להון ואכלו.

(ג) וַיַּפְצֵר־בָּם מֵאֹד וַיִּסְרוּ
אֵלָיו וַיְבֹאוּ אֶל־בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ
לָהֶם מִשְׁתָּה וּמִצּוֹת אָפָה
וַיֹּאכְלוּ:

ד וַיִּסְרוּ אֵלָיו. עקמו את הדרך לצד ביתו: ומצות אפה. פסח היה:

(ד) טָרִם יִשְׁכְּבוּ וְאִנְשֵׁי הָעִיר
אִנְשֵׁי סְדֹם נִסְבּוּ עַל־הַבֵּית
מִנְעַר וְעַד־זִקֹן כָּל־הָעָם
מִקְצָה:

ה וַיִּסְרוּ אֵלָיו. כף נדרש בבראשית רפה טרם ישכבו ואנשי העיר היו בפיהם של מלאכים שהיו שואלים ללוט מה טיבם ומעשיהם והוא אמר להם רבם רשעים. עודם מדברים בהם ואנשי סדום וגו' ופשוטו של מקרא ואנשי העיר אנשי רשע נסבו על הבית ועל שהיו רשעים נקראים אנשי סדום כמו שאומר הכתוב ואנשי סדום רעים וחטאים: כל העם מקצצה. מקצצה העיר עד הקצצה שאין אחד מוחה בידם שאפלו צדיק אחד אין בהם:

(ה) וַיִּקְרְאוּ אֶל־לוֹט וַיֹּאמְרוּ
לֹא אִיָּה הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־בָּאוּ
אֵלֶיךָ הַלַּיְלָה הוֹצִיָאם אֵלֵינוּ
וְנַדְעָה אֹתָם:

ו וַיִּנְפַק לִוְתַּהוֹן לֹוט, לתרעא; ודשא, אחד בתרוהי.

(ו) וַיֵּצֵא אֱלֹהִים לֹוט הַפֶּתַח
וַיְחַדְלֵת סָגֵר אַחֲרָיו:

ז וַאֲמַר: בְּכֵעָז כְּעַן אַחִי, לא תבאשון.

(ז) וַיֹּאמֶר אֶל־נָא אַחִי תַרְעוּ:

ח הָאֵל כְּעַן לִי תַרְמִין בְּנִי, דלא ידעוין גבר אפיק כען יתהון לוֹתְכוֹן, ועבדיו להון כְּדַתְקִין בעיניכון; לְחוּד לַגְּבִרָא הָאֵלִין, לא מעבדון מדעם, ארי על פין עאלו, בטלל שריתי.

(ח) הִנֵּה־נָא לִי שְׁתֵּי בָנוֹת אֲשֶׁר
לֹא־יָדַעְנוּ אִישׁ אוֹצִיָּאֶה־נָּא
אֹתָהֶן אֵלֵיכֶם וַעֲשׂוּ לָהֶן
כַּטּוֹב בְּעֵינֵיכֶם רַק לָאֲנָשִׁים
הָאֵל אֶל־תַּעֲשׂוּ דְבַר כִּי־עַל־
כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קַרְתִּי:

ט וַאֲמַרו קרב להלאה, ואמרו חד אתא לאתותבא והא דאין דינא כען, נבאיש לך מדילהון; ואחקיפו בגברא בלוט לחדא, וקריבו למתבר דשא.

(ט) וַיֹּאמְרוּ | גִּשְׁ־הֵלָאָה
וַיֹּאמְרוּ הָאֶחָד בְּאֶלְגֹּר
וַיִּשְׁפֹּט שְׁפוֹט עֵתָּה נָרַע לָךְ
מֵהֶם וַיַּפְצְרוּ בְּאִישׁ בְּלוֹט
מֵאֹד וַיִּגְּשׁוּ לְשֹׁבֵר הַדָּלֶת:

י וַאֲמַרו גְּבִרָא ללוט, ידיהון, ואעילו ית לוט לוֹתַהוֹן לביתא; וית דשא, אחרו.

(י) וַיִּשְׁלַחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־
יָדָם וַיְבִיאוּ אֶת־לֹוט אֲלֵיהֶם
הַבֵּיתָה וְאֶת־הַדָּלֶת סָגְרוּ:

יא וְית גְּבִרָא דבתרע ביתא, מחו בשבריריא, מזעירא, ועד רבא; ולאיוא, לאשכחא תרעא.

(יא) וְאֶת־הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר־
פָּתַח הַבַּיִת הֵכוּ בַּסַּנּוּרִים
מִקְטָן וְעַד־גָּדוֹל וַיִּלְאוּ לְמִצָּא
הַפֶּתַח:

יב וַאֲמַרו גְּבִרָא ללוט, עוד מא לך הכא חתנא ובנך ובנתך, וכל דלך בקרתא: אפיק, מן אתרא.

(יב) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לֹוט
עַד מִי־לָךְ פֹּה חֲתָן וּבָנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בָּעִיר
הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם:

יג וַאֲמַרו גְּבִרָא ללוט, עוד מא לך הכא חתנא ובנך ובנתך, וכל דלך בקרתא: אפיק, מן אתרא.

(יג) וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים אֶל־לֹוט
עַד מִי־לָךְ פֹּה חֲתָן וּבָנֶיךָ
וּבְנֹתֶיךָ וְכָל אֲשֶׁר־לָךְ בָּעִיר
הוֹצֵא מִן־הַמָּקוֹם:

יד וַיִּנְפַק לֹוט ומליל עם חתנוהי נסבי בנתיה, ואמר קומו פוקו מן אתרא הדין, ארי מחביל יי, ית קרתא; והוה כמחייך, בעיני חתנוהי.

(יד) וַיֵּצֵא לֹוט וַיְדַבֵּר | אֶל־
חַתְנָיו | לְקַחֵי בָנְתָיו וַיֹּאמְרוּ
קוּמוּ צֵאוּ מִן־הַמָּקוֹם הַזֶּה
כִּי־מִשְׁחִית יְהוָה אֶת־הָעִיר
וַיְהִי כַּמְּצָחַק בְּעֵינֵי חַתְנָיו:

טו וַיִּמְסַק צַפְרָא הוה, ודחיקו מלאכיא בלוט למימר: קום דבר ית אתתך וית תרמין בנתך, דאשתכחא מהימן עמך דלמא תלקי, בחורי קרתא.

(טו) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

טז וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(טז) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

יז וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(יז) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

יח וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(יח) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

יט וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(יט) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כ וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כ) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כא וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כא) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כב וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כב) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כג וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כג) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כד וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כד) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כה וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כה) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כו וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כו) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

כז וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר:

(כז) וַיִּתְּמַהֲמָה | וַיַּחֲזִיקוּ
הָאֲנָשִׁים בְּיָדוֹ וּבִיד־אֲשֵׁתוֹ
וּבִיד שְׁתֵּי בָנָתָיו בַּחֲמֹלֶת
יְהוָה עָלָיו וַיִּצְאָהוּ וַיַּנְחִיָּהוּ
מִחוּץ לָעִיר: